

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

1922 - 2022

Η συμμετοχή των Μικρασιατών προσφύγων
στην εξέλιξη της σύγχρονης Ελλάδας

3 & 4 Μαρτίου 2022

Στον Πολυχώρο του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής
στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών
Βασ. Σοφίας & Κόκκαλη Ι

ελεύθερη είσοδος
απαιτείται ηλεκτρονική κράτηση εισιτηρίου

Διοικητικό Συμβούλιο:

Κατιάννα Μίχα	Πρόεδρος
Θανάσης Χατζόπουλος	Αντιπρόεδρος
Χρυσάνθη Μωραϊτη-Καρτάλη	Διευθύνουσα Σύμβουλος
Ελισάβετ Κοτζιά	
Νίκη Μαρωνίτη	
Μαρίζα Ντεκάστρο	
Γεωργία Πρέκα	
Τάσος Σακελλαρόπουλος	
Λίζυ Τσιριμώκου	

Πληροφορίες/Γραμματεία:

Σχολή Μωραϊτη
Αλ. Παπαναστασίου & Αγ. Δημητρίου
154 52 Ψυχικό

Τόνια Όκου	Ουρανία Καϊάφα
210 679 5000	210 363 9979
210 679 5090 (φαξ)	
espoudon@moraitis.edu.gr	espoudon@moraitis.edu.gr
tokou@moraitis.edu.gr	okaiafa@moraitis.edu.gr

Ενημέρωση COVID-19

Όροι προμήθειας & χρήσης εισιτηρίων

Μεγάρου Μουσικής Αθηνών:

<https://www.megaron.gr/plirofories-eisitirion-megarou-mousikis-athinon/>

1922-2022: Η συμμετοχή των Μικρασιατών προσφύγων στην εξέλιξη της σύγχρονης Ελλάδας

Πέμπτη, 3 Μαρτίου 2022, ώρα 18:30

Πρόεδρος: Τάσος Σακελλαρόπουλος

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ: Τάσος Σακελλαρόπουλος

Ιρις Τζαχίλη | Δομή και περιεχόμενο των μικρασιατικών διηγήσεων για την Έξοδο

Υπάρχουν πολλές διηγήσεις για τη ζωή των Ελλήνων στη Μικρασία, την Έξοδο και τις δυσκολίες της προσφυγιάς σε συλλογές του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών και πολλών άλλων Κέντρων. Κατά κανόνα, οι πρόσφυγες διηγούνται τις ατομικές τους ιστορίες. Ωστόσο, όσο περριέργο κι αν φαίνεται, συνεχώς πληθαίνουν οι διηγήσεις ως δευτερογενείς από τους απογόνους των προσφύγων. Έχουμε ένα μεγάλο σώμα που υποδεικνύει όχι μόνο την ιστορία της Εξόδου και τους τρόπους αφήγησής της, αλλά και τις αλλαγές πρόσληψης κατά τη διάρκεια ενός αιώνα. Παρά την ανάλογη θεματική τους, στη μορφή των διηγήσεων διακρίνονται σημαντικές διαφορές, πέραν των ατομικών. Επειδή οι περισσότερες είναι προφορικές, νομίζω ότι η σημαντικότερη είναι ο τρόπος καταγραφής, το γεγονός ότι ανάμεσα σε αυτόν που διηγείται και σε αυτόν που καταγράφει και μεταφέρει εισέρχονται τρόποι γραπτής αφήγησης, εκτιμήσεις προσωπικές, ερωτήσεις, ακόμη και στάσεις και εκφράσεις διάφορες κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων. Οι διηγήσεις μπορούν να ομαδοποιηθούν σχηματικά μεν αλλά με σημαντικές συγκλίσεις ανάλογα με γενιές. Διακρίνω σχηματικά τρεις: στην πρώτη μετά την Καταστροφή και έως τον Β Παγκόσμιο πόλεμο κυρίως υπάρχουν λίγες διηγήσεις, οι παρόντες τις απέφευγαν, βουβοί από τη δυστυχία. Η επόμενη γενιά, η μεταπολεμική, είναι αυτή που άφησε τις περισσότερες διηγήσεις. Κυριάρχησε μία άποψη της πατρίδας ως χαμένου παραδείσου. Η τρίτη γενιά, μετά τη μεταπολίτευση, είναι η γενιά της μεγάλης άνθισης της μυθοπλασίας και η γενιά όπου σιγά σιγά εισέρχεται μία αποστασιοποιημένη ιστορική ματιά. Ταυτόχρονα στην ανακοίνωση θα γίνει προσπάθεια παρακολούθησης της έντεχνης γραμματείας σχετικά με μικρασιατικά θέματα, ανιχνεύοντας τις διακυμάνσεις της πρόσληψης μετά την Καταστροφή.

Μαρίζα Ντεκάστρο | Όταν μια εθνική «καταστροφή» γίνεται βιβλίο νεανικής λογοτεχνίας

Στην ανακοίνωση θα παρουσιαστούν και θα σχολιαστούν πρόσφατες εκδόσεις νεανικών μυθιστορημάτων, εικονογραφημένων παιδικών βιβλίων, βιβλίων γνώσεων καθώς και graphic novels για νέους με θέμα τη Μικρασιατική Καταστροφή. Τα θέματα που θα μας απασχολήσουν αφορούν τις συγγραφικές στρατηγικές για την ανάπτυξη του περιεχομένου, τους μυθοπλαστικούς ήρωες, την εικονογράφηση, τα εξώφυλλα.

Γιώργος Περαντωνάκης | Θυμάται η σύγχρονη πεζογραφία μας το '22;

Μετά τη γενιά του '30, που είχε ζήσει τη Μικρασιατική Εκστρατεία και Καταστροφή, πόσο ασχολείται η σύγχρονη ελληνική πεζογραφία με το 1922; Εξετάζοντας την περίοδο 1989-2021, βλέπουμε λογοτεχνικά κείμενα τα οποία ξαναφέρνουν στο προσκήνιο τη Σμύρνη και το ιστορικό ορόσημο που αυτή αποτελεί, αλλάζοντας ταυτόχρονα –μαζί με όλη την ιστορική μυθοπλασία– το παράδειγμα πρόσληψης μιας τέτοιας τραγωδίας. Τα γεγονότα του 1922 και η μετέπειτα ανταλλαγή των πληθυσμών, οι πρόσφυγες κι η ενσωμάτωσή τους στο ελλαδικό γίγνεσθαι, οι Τούρκοι και ο δικός τους εκπατρισμός, η ιστορία ως τραύμα και ως προσωπική μοίρα, είναι μερικά θέματα που απασχολούν τους σύγχρονους συγγραφείς, δύο και τρεις γενιές έπειτα από τη Μικρασιατική Καταστροφή.

Σταύρος Θ. Ανεσίδης | Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών. Το καταπίστευμα της Μέλπως και του Οκτάβιου Μερλιέ ως «Κιβωτός» του μικρασιατικού ελληνισμού

Η εισήγηση αναφέρεται στην πραγμάτωση του μεγάλου οραματισμού της μουσικολόγου Μέλπως Μερλιέ για την αποθησαύριση της μικρασιατικής μνήμης και τη μελέτη των στοιχείων της πνευματικής και πολιτισμικής παρακαταθήκης του μικρασιατικού ελληνισμού, με την άοκνη συμπαράσταση του συζύγου της νεοελληνιστή φιλέλληνα Οκτάβιου Μερλιέ.

Μιχάλης Α. Πέτρου | 1922-2022: Οδύνη, νοσταλγία, πένθος, μνήμη

Οι πόλεμοι, οι αλλαγές συνόρων μέχρι κατάλυσης κρατών και δημιουργίας νέων, οι βίαιες μετακινήσεις πληθυσμών ήταν ανέκαθεν αυτά που κυρίως παρήγαν Ιστορία. Στο επίπεδο ωστόσο του ηττημένου, ατομικού και του συλλογικού, υποκειμένου, παράγουν βέβαιη οδύνη και νοσταλγία για ό,τι χάθηκε και μόνο έπειτα από χρόνια προσπάθειας μπορεί να οδηγήσουν στο πένθος και τη μνήμη που λυτρώνει. Ο εισηγητής θα προσπαθήσει να προσεγγίσει αυτές τις έννοιες μέσα από το ψυχαναλυτικό και ανθρωπολογικό του πρίσμα.

1922-2022: Η συμμετοχή των Μικρασιατών προσφύγων στην εξέλιξη της σύγχρονης Ελλάδας

Παρασκευή, 4 Μαρτίου 2022, ώρα 18:30

Πρόεδρος: Χριστίνα Κουλούρη

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ: Χριστίνα Κουλούρη

Ελένη Κυραμαργιού | Οι πόλεις των πολλαπλών αφίξεων και αναχωρήσεων: Πειραιάς, Βόλος, Θεσσαλονίκη 1922-2015

Ανάμεσα στο 1922 και στο 1924, περισσότεροι από ένα εκατομμύριο χριστιανοί από την Οθωμανική Αυτοκρατορία εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα και περίπου πεντακόσιες χιλιάδες μουσουλμάνοι εγκαταστάθηκαν στο τουρκικό κράτος, ως αποτέλεσμα του ελληνοτουρκικού πολέμου και της συμφωνίας ανταλλαγής πληθυσμού που ακολούθησε. Ο κυρίαρχος λόγος γύρω από τη προσφυγική εμπειρία, σε ολόκληρο τον 20ό αιώνα, βασίζεται σε μια γραμμική κατανόηση της ανθρώπινης κινητικότητας για το χώρο που εγκατέλειψαν και το χώρο όπου εγκαταστάθηκαν. Στην παρούσα ανακοίνωση θα επιχειρήσουμε να αναδείξουμε αλληλένδετες ιστορίες κινητικότητας που σημάδεψαν τη συγκρότηση και τη διαμόρφωση τριών ελληνικών πόλεων-λιμανιών (Πειραιάς, Βόλος και Θεσσαλονίκη). Από την προσφυγική μετακίνηση του 1922 έως την προσφυγική κρίση του 2015 οι προσφυγικοί συνοικισμοί στις πόλεις αυτές δημιουργήθηκαν και μετασχηματίστηκαν για να φιλοξενήσουν κάθε φορά όσους και όσες βρίσκονταν σε ανάγκη. Ο χώρος και οι άνθρωποι των συνοικισμών αυτών θα αποτελέσουν το επίκεντρο της εστίασής μας.

Ευγενία Μπουρνόβα | Δημογραφικές και κοινωνικές συμπεριφορές των προσφύγων στην Περιοχή Πρωτευούσης

Η ανακοίνωση αποτελεί προϊόν πρωτογενούς έρευνας με βάση τα ληξιαρχικά έγγραφα των Δήμων Αθηναίων, Βύρωνα, Καισαριανής, Καλλιθέας, Νέας Ιωνίας και Ταύρου και εντάσσεται σε ένα ευρύτερο ευρωπαϊκό ερευνητικό πρόγραμμα HORIZON, το ITHACA Interconnecting Histories and Archives for Migrant Agency, με αντικείμενο τους πρόσφυγες. Συγκεκριμένα, αποδελτιώθηκαν συστηματικά οι ληξιαρχικές πράξεις γάμου από το 1925 έως το 1960, ώστε να απαντηθεί το βασικό ερώτημα της κοινωνικής ενσωμάτωσης των προσφύγων μέσω του γάμου και να γίνουν οι απαραίτητες συγκρίσεις με τον γηγενή πληθυσμό.

Γιάννης Πολύζος | Ο ρόλος των προσφυγικών συνοικισμών στους πολεοδομικούς μετασχηματισμούς της Αθήνας. Από τον Μεσοπόλεμο στο σήμερα

Οι πολιτικές χωροθέτησης των προσφυγικών συνοικισμών καθόρισαν σημαντικά τη συγκρότηση της ελληνικής πόλης του πρώτου μισού του 20ού αιώνα, και ιδιαίτερα της Αθήνας. Η ανακατανομή πληθυσμού και δραστηριοτήτων που επέφερε η αστική αποκατάσταση των προσφύγων είχε επακόλουθο ριζικές μεταλλαγές στην κοινωνική και χωρική διαίρεσή της. Οι προσφυγικές εργατοупόλειες του Μεσοπολέμου, οι κατοπινές κόκκινες συνοικίες, υπήρξαν ταυτόχρονα

«πολεοδομικά θαύματα», αλλά και πολιτικοί πυκνωτές που τρόμαξαν την εντός των τειχών Αθήνα των μετεμφυλιακών χρόνων. Σήμερα, η μητροπολιτική Αθήνα των 40 και πλέον δήμων, ως σύγχρονη ευρωπαϊκή μεσογειακή πρωτεύουσα του 21ού αιώνα, έχει ανάγκη ένα ρεαλιστικό όραμα για την πολεοδομική της οργάνωση που δεν θα βασίζεται μόνο στις κατευθύνσεις που ορίζουν οι αποκαλούμενες στρατηγικές επενδύσεις και στις προσδοκίες ανάπτυξης που αυτές υπόσχονται, αλλά στις απαιτήσεις προστασίας και αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος που ευρωπαϊκά προωθούνται και είναι ήδη θεσμοθετημένες. Εννοούμε τις στρατηγικές και προτεραιότητες που έθεσε το Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνα/Αττική, εγκεκριμένες από το 2014, και οι οποίες βασίζονται σε πέντε έννοιες-κλειδιά: περιβάλλον, παραγωγή, πολιτισμός, κοινωνική συνοχή και αστική αναζωογόνηση. Η τελευταία σημαίνει ολοκληρωμένες παρεμβάσεις και αστικές αναπλάσεις για την εξασφάλιση συνεκτικής αστικής δομής και μείωσης του οικολογικού αποτυπώματος του κτισμένου χώρου, δημόσιου και ιδιωτικού. Οι προσφυγικοί συνοικισμοί, εκατό χρόνια μετά, έχουν ρόλο στη μελλοντική οργάνωση της πόλης, όχι ως μουσειακά σύνολα αλλά ως σύγχρονοι αστικοί πυκνωτές, υπό την προϋπόθεση της υλοποίησης ολοκληρωμένων προγραμμάτων μεσαίων και μικρών παρεμβάσεων του κτιριακού τους αποθέματος. Η τολμηρότητα του μεσοπολεμικού εγχειρήματος της δημιουργίας τους αξίζει, σε κάθε περίπτωση, μεγαλύτερη αναγνώριση.

Δημήτρης Παναγιωτόπουλος | Από πρόσφυγας αγρότης. Απολογισμός μιας ριζοσπαστικής και πετυχημένης μεταρρύθμισης στην Ελλάδα τον 20ό αιώνα

Στην παρούσα ανακοίνωση θα παρακολουθήσουμε τις ποικίλες πτυχές και συνέπειες της αγροτικής αποκατάστασης των προσφύγων στην Ελλάδα. Η έλευση των προσφύγων μετά την Καταστροφή του 1922 έθεσε τις βάσεις για την οριστική επίλυση ενός ακανθώδους ζητήματος που απασχόλησε το ελληνικό κράτος από τα τέλη του 19ου αιώνα. Η αγροτική αποκατάσταση ακτημόνων γεωργών και προσφύγων αποτέλεσε ένα τεράστιο για τα δεδομένα της εποχής εγχείρημα. Θα ξεκινήσει στον Μεσοπόλεμο, θα ολοκληρωθεί τις πρώτες μεταπολεμικές δεκαετίες και θα έχει καταλυτικές επιπτώσεις στην αναδιάρθρωση της αγροτικής παραγωγής και τον εκσυγχρονισμό της ελληνικής γεωργίας, ενώ οι απώτατες συνέπειες φτάνουν μέχρι τις μέρες μας.

Λάμπρος Λιάβας | Οι μουσικές των προσφύγων. Από τη Σμύρνη στην Αθήνα

Μέσα κυρίως από προφορικές μαρτυρίες, επιχειρείται αναφορά στη συμβολή των προσφύγων στη διαμόρφωση της αστικής λαϊκής μουσικής στην κυρίως Ελλάδα την περίοδο 1925-1935. Μετά την Καταστροφή, μεγάλο μέρος από την ελληνική μουσική παράδοση της Ιωνίας μεταφέρθηκε στην Αθήνα και τον Πειραιά, αποτυπώνοντας το τραύμα της απώλειας και την ανάγκη των προσφύγων να ξαναστήσουν τη ζωή τους. Το σμυρναϊκό ύφος επιβλήθηκε στη δισκογραφία (που τότε ξεκινούσε την εγχώρια παραγωγή) και τα «σμυρναϊκά» διαδόθηκαν στα καφεενεία και στα κέντρα, επηρεάζοντας την τοπική μουσική ζωή και τους μεταγενέστερους εκπροσώπους του ρεμπέτικου.

Βιογραφικά ομιλητών (αλφαβητικά)

Σταύρος Θ. Ανεστίδης | Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη. Είναι διδάκτωρ πολιτικής επιστήμης, με επιστημονικά ενδιαφέροντα που επικεντρώνονται στην ιστορία των ιδεών στην Κωνσταντινούπολη και τη Μικρά Ασία στον ύστερο 19ο αιώνα. Άρθρα και μελετήματά του δημοσιεύτηκαν σε επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Από το 2002 είναι υποδιευθυντής του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών.

Ελένη Κυραμαργιού | Ιστορικός, εντεταλμένη ερευνήτρια του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών. Είναι επιστημονική υπεύθυνη του έργου «100memories: Ολοκληρωμένη δράση φυσικής και ψηφιακής τεκμηρίωσης και προβολής της μικρασιατικής προσφυγικής μνήμης» (χρηματοδότηση «Ερευνώ - Δημιουργώ - Καινοτομώ»). Έχει εργαστεί σε ερευνητικά έργα του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας, του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και του Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τράπεζας. Η κοινωνική και πολιτική ιστορία της νεότερης Ελλάδας βρίσκεται στο επίκεντρο των ενδιαφερόντων της. Το νήμα αυτό διαπλέκεται με τη σταθερή εστίαση στους οικισμένους χώρους, τους προσφυγικούς πληθυσμούς και τους ποικίλους μετασχηματισμούς τους.

Λάμπρος Λιάβας | (Αθήνα 1959) Καθηγητής εθνομουσικολογίας, Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Φιλοσοφική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Σπούδασε νομικά στην Αθήνα, εθνολογία και εθνομουσικολογία στο Παρίσι. Έχει αναπτύξει πολύπλευρη ερευνητική, εκπαιδευτική και επιμορφωτική δραστηριότητα με στόχο την καταγραφή, μελέτη και διάδοση της ελληνικής μουσικής (λόγια, δημοτική, αστική, νεότερο και σύγχρονο ελληνικό τραγούδι). Έχει επιμεληθεί σχετικές βιβλιογραφικές, δισκογραφικές και ηλεκτρονικές εκδόσεις, εκθέσεις, συνέδρια, φεστιβάλ και συναυλίες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Έχει ασχοληθεί με την οργάνωση αρχείων, μουσική αρθρογραφία και μουσικοκριτική, καθώς και με την παραγωγή ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών εκπομπών για την παραδοσιακή μουσική («Το Αλάτι της Γης»).

Ευγενία Μπουρνόβα | (Λάρισα 1958). Σπούδασε ιστορία στο Πανεπιστήμιο Λυών II και απέκτησε το διδακτορικό της στο ίδιο πανεπιστήμιο το 1986. Είναι καθηγήτρια οικονομικής και κοινωνικής ιστορίας στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στην κοινωνική και οικονομική ιστορία του 19ου και 20ού αιώνα και στην ιστορία του αστικού χώρου και ειδικότερα στην ιστορία του πληθυσμού, τις κοινωνικές-επαγγελματικές δομές, τη δημόσια υγεία και την αγορά ακινήτων στην Αθήνα, θέματα στα οποία έχει ήδη δημοσιεύσει σειρά μελετών στα ελληνικά, γαλλικά και αγγλικά.

Βιογραφικά ομιλητών (αλφαβητικά)

Μαρίζα Ντεκάστρο | Σπούδασε στη Σορβόνη παιδαγωγικά και λογοτεχνία για παιδιά και νέους. Δίδαξε ιστορία και λογοτεχνία στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, γράφει βιβλία γνώσεων για παιδιά σε θέματα ιστορίας και τέχνης, μεταφράζει λογοτεχνία για νέους και ενηλίκους, και από το 1998 ασχολείται με την κριτική παιδικού και νεανικού βιβλίου. Διακρίσεις: Κρατικό Βραβείο Βιβλίου Γνώσεων (2006, 2018, 2019), Βραβείο Βιβλίου Γνώσεων της IBBY - Ελληνικό Τμήμα (2012, 2016, 2021), Βραβείο Μετάφρασης Νεανικού Βιβλίου της Ελληνικής Εταιρείας Μεταφραστών Λογοτεχνίας (2014) και περιλαμβάνονται στον κατάλογο White Ravens (2017, 2018) της Νεανικής Βιβλιοθήκης του Μονάχου.

Δημήτρης Παναγιωτόπουλος | Ιστορικός, διδάσκει ιστορία του αγροτικού κόσμου και ιστορία της γεωπονικής επιστήμης και είναι υπεύθυνος του Κέντρου Τεκμηρίωσης της Ιστορίας της Ελληνικής Γεωργίας στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Στα ερευνητικά του ενδιαφέροντα περιλαμβάνονται η πολιτική, οικονομική και κοινωνική οργάνωση του νεοελληνικού κράτους και του αγροτικού χώρου καθώς και η συγκρότηση και εξέλιξη της ανώτατης εκπαίδευσης και των επιστημονικών και ακαδημαϊκών ελίτ τον 19ο και 20ό αιώνα. Είναι συγγραφέας επτά βιβλίων, έχει δημοσιεύσει σχετικά άρθρα στα ελληνικά και αγγλικά και έχει επιμεληθεί συλλογικούς τόμους και πρακτικά συνεδρίων.

Γιώργος Περαντωνάκης | (1972) Σπούδασε φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών όπου και εκπόνησε τη διδακτορική του διατριβή με θέμα «Από την τεχνική του μοντάζ στην τεχνική του κολλάζ (στη σύγχρονη ελληνική πεζογραφία)». Ασχολείται κυρίως με την πεζογραφία και τη μελέτη της κριτικής. Έχει συνεργαστεί ως κριτικός βιβλίου σε ποικίλα έντυπα, ενώ τώρα γράφει βιβλιοκρισίες στην *Bookpress* και στην *Εφημερίδα των Συντακτών*. Βιβλία του: *Η μεταπολιτευτική κριτική στον καθρέφτη* (Γόλις, 2013), *Βιβλιογραφία για τον Νίκο Καζαντζάκη (1906-2012)* –μαζί με την Παναγιώτα Χατζηγεωργίου– (ΓΠΕΚ, 2018) και το μυθιστόρημα *Πυθαγόρας* (Καστανιώτης, 2020).

Μιχάλης Α. Πέτρου | Κλινικός ψυχολόγος PhD και κοινωνικός ανθρωπολόγος MA του Πανεπιστημίου Lumière-Lyon 2, όπου δίδαξε κλινική ψυχολογία. Εργάστηκε σε ανοιχτό παιδοψυχιατρικό πλαίσιο της Λυών και στο Ελληνικό Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών σε πρόγραμμα αποϊδρυματισμού. Διετέλεσε επιστημονικός υπεύθυνος του κέντρου για τον αυτισμό «Το Περιβολάκι III». Σήμερα εργάζεται ιδιωτικά ως ψυχαναλυτής και αναλυτής ομάδων. Είναι ένας από τους ιδρυτές και συντονιστές του Freud Café στην Αθήνα. Είναι μέλος ελληνικών και διεθνών ψυχαναλυτικών εταιρειών και δημοσιεύει στα ελληνικά, γαλλικά και αγγλικά.

Βιογραφικά ομιλητών (αλφαβητικά)

Γιάννης Πολύζος | Από το 1974 διδάσκει πολεοδομία και αστικό σχεδιασμό στη Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Το 1996 ίδρυσε το Εργαστήριο Αστικού Περιβάλλοντος, του οποίου διετέλεσε διευθυντής έως το 2013 οπότε και αφυπηρέτησε. Παράλληλα με τη διδασκαλία στα προπτυχιακά και μεταπτυχιακά μαθήματα της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του ΕΜΠ και των Σχολών Αρχιτεκτονικής Ξάνθης και Χανίων, διετέλεσε, μεταξύ άλλων, αντιπρύτανης ΕΜΠ (1994-1997 και 2006-2010) και πρόεδρος του Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου & Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας (2009-2012). Έχει διευθύνει πολλά ερευνητικά προγράμματα που έχουν κύριο αντικείμενο την προστασία και αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος, αλλά και τη διατύπωση αρχών, στόχων και πολιτικών για τη βελτίωσή του.

Ιρις Τζαχίλη | Αρχαιολόγος, ομότιμη καθηγήτρια προϊστορικής αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης όπου δίδαξε προϊστορική αρχαιολογία στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Υπήρξε συνεργάτης στην ανασκαφή του Ακρωτηρίου Θήρας, και υπεύθυνη της ανασκαφής στο Ιερό Κορυφής του Βρύσινα Κρήτης και της ανασκαφής στη θέση Κοίμηση στη Θηρασία. Ασχολήθηκε με την ιστορία της αρχαιολογίας, τις περιπέτειες της υφαντικής και των ενδυμάτων ως τεχνολογίας και ως τρόπου διαμόρφωσης της δημόσιας εικόνας των ανθρώπων, και με τη μεταλλοτεχνία. Έγραψε επίσης για το βάθος και την προοπτική ως είδος εικαστικής απόδοσης της φύσης στους Μινώιτες και ιδιαίτερα ασχολήθηκε με τη δημόσια ζωή στην Κρήτη, όπως φαίνεται από τη σύνδεση του πολιτικού και θρησκευτικού στοιχείου. Κατάγεται από το Μπαϊνίρι της Μικράς Ασίας και έγραψε ένα βιβλίο για τη μικρή αυτή πολιτεία, με βάση τα αρχεία της μητέρας της Δήμητρας Αγγελίδου (*Μπαϊνίρι 1922, Ιστορία μίας απώλειας*, Κονδύλι 2012).

Πρόσφατες εκδόσεις

Πειραιάς. Το λιμάνι και η πόλη

Με αφετηρία μια σύντομη ιστορική αναδρομή, που διαγράφει τη φύση και τη λειτουργία της πόλης στο παρελθόν, και προφανώς καθορίζει και το παρόν της, εκτίθενται ζητήματα και σχολιάζονται δράσεις που συνδέονται με τη σημερινή πόλη. Στη θεματολογία περιλαμβάνονται οι αρχαιολογικές ανασκαφές, οι προσφυγοπόλεις και η Ελεύθερη Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη Περάματος, η αποβιομηχάνιση του Πειραιά, η πολεοδομική ανάπτυξη, η ναυτιλία και ο ΟΛΠ, αλλά και η εκλογική συμπεριφορά των κατοίκων του από το 1922 ως σήμερα· δεν λεί-

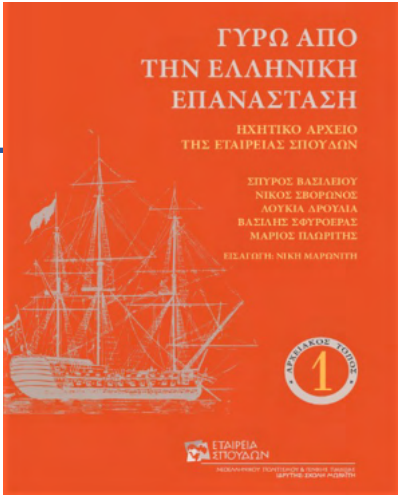
πουν ο Ολυμπιακός και το ρεμπέτικο τραγούδι. Παρουσιάζονται επίσης οι θέσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης. Οι συγγραφείς του τόμου – αρχιτέκτονες, ιστορικοί, πολιτικοί επιστήμονες, αρχαιολόγοι, οικονομολόγοι αλλά και πολιτικοί καθώς και εκπρόσωποι του εφοπλιστικού κόσμου– συζητούν για το παρόν και για το μέλλον του μεγάλου λιμανιού της Μεσογείου, που τα τελευταία χρόνια καταγράφει συνεχή ανάπτυξη, αλλά και της πόλης του ως χώρου ζωής. Θέτουν την ανάγκη επαναπροσδιορισμού της δυναμικής σχέσης λιμανιού-πόλης, διατυπώνουν απόψεις για μια επωφελής και για τους δύο πόλους συνύπαρξη και σκιαγραφούν τις δυνατότητες μιας βιώσιμης αστικής ανάπτυξης. Τον τόμο συμπληρώνει πλούσιο και σπάνιο φωτογραφικό υλικό.

Βιογραφία, Αυτοβιογραφία, Ιστοριογραφία

Αποτελούν οι βιογραφίες και οι αυτοβιογραφίες ιστοριογραφικό υλικό και με ποιες προϋποθέσεις; Ένα απλό καθημερινό άτομο ή και μια προσωπικότητα –όχι απλώς ως μεμονωμένο στοιχείο του συλλογικού– συμμετέχει στη γέννηση της Μεγάλης Ιστορίας; Έχουν οι μικρές προσωπικές ιστορίες να προσφέρουν στην προσέγγιση των κοινωνικών δομών και των συλλογικών συμπεριφορών; Ποιες είναι οι ιδιαιτερότητες κάθε βιογραφικού είδους, σε τι αποσκοπούν οι συγγραφείς τους και ποια η συνεισφορά των έργων τους στην ιστοριογραφία σε όλους τους τομείς – στην κοινωνική και οικονομική ιστορία, την ιστορία της τέχνης και του πολιτισμού; Στα ερωτήματα αυτά, μεταξύ άλλων, μέσα από τα κείμενά τους απαντούν όσοι

το φθινόπωρο του 2019 συμμετείχαν στο επιστημονικό συμπόσιο με τίτλο «Βιογραφία. Αυτοβιογραφία, Ιστοριογραφία» που συνδιοργάνωσε η Εταιρεία Σπουδών με το Γαλλικό Ινστιτούτο Ελλάδος. Στον τόμο εμπεριέχεται αποηχογραφημένη και η συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με τη συμμετοχή των Φ. Αμπατζοπούλου, Γ. Δερτιλή, Ν. Μαρωνίτη, Β. Παναγιωτόπουλου & Θ. Χατζόπουλου. Η μετάφραση των κειμένων της S. Loriga και του Γ. Δερτιλή από τα γαλλικά έγινε από την Κ. Μίχα.

Αρχαιακός Τόπος I: Γύρω από την Ελληνική Επανάσταση

Πενήντα χρόνια μετά την ίδρυση της, η Εταιρεία Σπουδών εγκαινιάζει νέα εκδοτική σειρά, αξιοποιώντας το πολυδιάστατο και πλουσιότατο ηχητικό αρχείο που διαθέτει. Πρόκειται για τις ομιλίες που εκφωνήθηκαν από το ελεύθερο βήμα της, το οποίο πρόσφερε και εξακολουθεί να προσφέρει αδιαλείπτως σε αναγνωρισμένους επιστήμονες και καλλιτέχνες, αλλά και σε νέους ερευνητές. Στα ηχογραφημένα σεμινάρια, επιστημονικά συμπόσια, εκθέσεις, διαλέξεις, ημερίδες, συζητήσεις, μιας ευρύτατης θεματολογίας,

συχνά εκτός της πεπατημένης οδού, η Εταιρεία Σπουδών αποτύπωσε μισό αιώνα ιστορίας και πολιτισμού της μεταπολιτευτικής νεοελληνικής κοινωνίας. Αυτό το πολύτιμο ηχητικό υλικό (που ψηφιοποιείται σταδιακά από το ΕΚΟΜΕ) αποηχογραφείται και προσφέρεται στους ερευνητές αλλά και στο ευρύ κοινό. Για τον πρώτο τόμο της σειράς, με τίτλο «Γύρω από την Ελληνική Επανάσταση», που εκδίδεται με την ευκαιρία των 200 χρόνων από την Εθνεγερσία, επιλέχθηκαν πέντε σημαντικές ομιλίες εγνωσμένων προσωπικοτήτων των γραμμάτων και των τεχνών. Τον τόμο εμπλουτίζουν οι είκοσι τέσσερις πίνακες του στρατηγού Μακρυγιάννη που διέθεσε η Γεννάδειος Βιβλιοθήκη, σε ψηφιακά αντίγραφα υψηλής ανάλυσης, τα οποία συνοδεύουν το κείμενο του Σπύρου Βασιλείου.

Επόμενη έκδοση

Αρχαιακός Τόπος 2:

Οι σχέσεις της Ελλάδας με την Ευρώπη

Το πρόγραμμα καθώς και πληροφορίες για την Εταιρεία Σπουδών υπάρχουν στην ιστοσελίδα της Σχολής Μωραΐτη: www.moraitis.edu.gr

Η Εταιρεία Σπουδών χρησιμοποιεί χαρτί που παράγεται κατά 100% από ανακυκλωμένο χαρτοπολτό, με απομελάνωση χωρίς λεύκανση και χωρίς ίχνη παραγόντων οπτικής φωτεινότητας.
Παράκληση: Φροντίστε να ανακυκλωθεί.